Przedmowa

Losy Muzeum Historycznego Miasta Krakowa są od wielu lat niezmiennie związane z pełną znaczeń i symboli przestrzenią Rynku Głównego w Krakowie. Ten związek wyznacza monumentalna sylweta Wieży Ratuszowej, od 1968 roku jednej z najchętniej odwiedzanych filii Muzeum, oraz dostojna bryła Pałacu Krzysztofory – głównej siedziby naszej instytucji od 1965 roku. Poczynając od 2010 roku, w dzieje Muzeum Historycznego Miasta Krakowa wpisuje się kolejny punkt na planie Rynku – podziemna przestrzeń, pozyskana w wyniku badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2005–2010. Intencją władz miasta było, aby stała się obszarem działania miejskiego muzeum i częścią niezwykłej opowieści o fenomenie dziedzictwa, któremu na imię Kraków.

Dyskusje i kontrowersje, jakie towarzyszyły badaniom archeologicznym, w sposób jednoznaczny przeciął prezydent Krakowa prof. Jacek Majchrowski. W wydanym 3 sierpnia 2010 roku zarządzeniu potwierdził, że powstała w wyniku wieloletnich prac trasa turystyczna zostaje przekazana Muzeum Historycznemu Miasta Krakowa. Funkcjonując w jego strukturze, trasa ta stanie się ważnym elementem narracji muzealnej. Niezależnie od tej decyzji, nadzorujący badania archeologiczne małopolski wojewódzki konserwator zabytków Jan Janczykowski wydał decyzję w imieniu skarbu państwa, do którego z mocy prawa należą wszystkie „skarby przeszłości" ukryte w ziemi, przekazującą naszej instytucji zabytki wydobyte z podziemi Rynku Głównego.

24 września 2010 roku, w czasie otwarcia muzealnej trasy turystycznej dla publiczności, przybyłym na inaugurację gościom wręczano podwójną publikację. Na tę niezwykłą, oprawioną w błękitną obwolutę pamiątkę składał się reprint wiekopomnej monografii Sukiennic Władysława Łuszczkiewicza, wydanej przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa w 1899 roku (*Sukiennice krakowskie. Dzieje gmachu i jego obecnej przebudowy*, Biblioteka Krakowska nr 11) oraz nowa pozycja, *Sukiennice*, autorstwa Katarzyny Siwiec i Leszka Mazana (Kraków 2010), wydana specjalnie na tę okazję. We wstępie tej książki Prezydent Miasta Krakowa napisał m.in.: „Serdecznie dziękuję (…) wszystkim, którzy przyczynili się (…) do powstania nowego oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa".

Uwzględniając życzenie Pana Prezydenta i wpisując się w słowa tego wstępu, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa postanowiło podsumować wysiłek badawczy, koncepcyjny i organizacyjny, związany z powstawaniem tej nowej muzealnej placówki, poświęcając kolejny tom swoich zeszytów naukowych temu przedsięwzięciu. Przygotowując niniejszą edycję rocznika „Krzysztofory", kierowaliśmy się trzema powodami. Po pierwsze, jako docelowy gospodarz tego miejsca jesteśmy zobowiązani do dokumentowania jego istnienia i funkcjonowania. Po drugie, chcemy dołączyć się do podziękowań Pana Prezydenta, wyrażając naszą wdzięczność wobec tych wszystkich, dzięki którym podziemia Rynku stały się obszarem działalności instytucji kultury. I po trzecie wreszcie, Muzeum w sposób istotny przyczyniło się do realizacji tego projektu przez prace naukowe i koncepcyjne. Nasza koncepcja nie została wprawdzie w istotny sposób zrealizowana, ale jako muzealnicy poświęcający temu miejscu ostatnie kilka lat naszej pracy, czujemy się w dalszym ciągu współodpowiedzialni za niezwykłą przestrzeń Rynku Głównego – *Forum Polonorum*.

Pamięć jest ulotna, a słowo pisane pozostaje. Misją wszystkich muzeów na świecie jest przekazywanie przyszłym pokoleniom dziedzictwa przeszłości. Ta myśl przyświecała nam także przy wydaniu tego tomu naukowego periodyku Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

Michał Niezabitowski
Dyrektor Muzeum Historycznego Miasta Krakowa